

Bilişimin 160 milyar dolara yolculuğu

8.4 milyar dolarlık pazara ulaşan bilişim teknolojilerinin (BT) geleceği yazılımda. Hindistan ve İrlanda gibi dünyaya yazılım ihrac etmeye hazırlanan Türk yazılımcılar, 2015'e kadar 2 milyar doları aşmayı planlıyor...
MELİS TOSYALI

2007'DEN bu yana tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hızlı büyümesini sürdüren sektörlerin başında bilişim teknolojileri (BT) geliyor. Türkiye'nin ortalama büyüme hızının üstünde büyüyen sektörün, 2023 yılında 160 milyar dolar büyüklüğe

ulaşması hedefleniyor. Sektörün 2010 yılı verileri de bu hedefin gerçekleştiğini ortaya koyar nitelikte. Dünyadaki donanım ve yazılım pastasının 2010 sonunda ulaştığı rakamlar henüz netleşmiş değil. Ancak araştırmalar, tüm dünyadaki toplam BT harcamalarının 1.5 trilyon dolara ulaşacağını ortaya koyuyor.

IDC'nin araştırmasına göre, dünya genelinde yazılım, ağ ekipmanları, sunucu, PC ve hizmetler kategorileri, toplam BT harcamalarının yüzde 76'sını oluşturuyor. Yine IDC'nin araştırması, Türkiye BT sektörünün 2009 yılı büyüklüğünün 7.5 milyar dolar dolaylarında olduğunu ortaya koyuyor. 2010 yılında ise ülkemizdeki BT pazarının yüzde 13 büyüdüğü ve sektör hacminin 8.4 milyar dolara ulaştığı tahmin ediliyor. Türkiye'deki pazarın yüzde 80'ini donanım, yüzde 12'sini hizmetler, yüzde 8'ini de yazılım ürün ve hizmetleri oluşturuyor.

MOBİL GELDİ, DİZÜSTÜ SATIŞLARI PATLADI

BT sektörünün yüzde 80'ini sunucu ve PC'yi de içine alan donanım pazarı oluşturuyor. 2008'de 5.6 milyar doları olan donanım gelirleri, 2009'da yüz-

Shigeo SUZUKİ / Panasonic Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı

"3 boyutlu cihaz devrimi yaşanacak"

haneli rakamlara ulaştırmayı hedefliyoruz. Panasonic Türkiye'nin satışlarında en büyük

Panasonic olarak 2010'da 32 milyon TL'lik yatırımla Türkiye ofisimizi açtık. 2012 yılı itibarıyla da pazar payımızı 2

payı, başta büyük ekranlılar olmak üzere Panasonic Viera düz ekran televizyonlar ve Lumix dijital fotoğraf makineleri alıyor. 3D televizyonların da Türkiye pazarında yüksek satış rakamlarına ulaşacağına inanıyoruz. Bu yüzden de yatırımlarımızı bu ürün grubuna odaklıyoruz. Viera 3D Full HD televizyonların yanı sıra 3D video kamera ve Blu-ray oynatıcı destekli ev sinema sistemlerimiz de talep yaratacak.

de 4.8 artışla yaklaşık 6 milyar dolara ulaşmış. Bu pastadan en büyük payı ise masaüstü ve dizüstü bilgisayarların toplamı olarak ifade edilen PC satışları almış.

Oyle ki Türkiye'de bilgisayar sayısı ve internet kullanımında son 10 yılda rekor bir büyüme yakalandığı düşünülüyor. Bu süreçte ülkemizdeki internet kullanıcısı sayısı yüzde 1.000'lerin üzerinde artmış. Araştırmalar, 2003'te 5 milyon seviyesinde olan internet kullanıcı sayısının 2009 sonunda 30 milyona ulaştığını gösteriyor.

Pazardaki en büyük dönüşümse kuşkusuz 3G uygulamasıyla başladı. Mobil internetin yaygınlaşması ve ekonomik fiyattan satışa sunulan netbook modellerinin artmasıyla birlikte ülkemizde de tüketicilerin talebi dizüstü bilgisayarlarla netbook ve tablet bilgisayarlara kaymış durumda. Dizüstü cihazların satışları bu süreçte yaklaşık yüzde 65 artarken, masaüstünde yüzde 20'lere varan gerileme yaşanıyor. Büyüklüğü 3 milyar dolara ulaşan pazarın yüzde 50'sinden fazlası ise HP, Casper, Toshiba, Acer ve Exper'den oluşan 5 büyük oyuncu arasında paylaşılıyor.

2010'da satışlarda rekor kırılan diğer alanlarda cep telefonu, dijital kamera ile MP3 ve MP4 çalar-

Aytaç BİTER / TNB A.Ş. Genel Müdürü

"Taşınabilir trendi sürecek"

TNB Bilgisayar ve Görüntü Sistemleri A.Ş. olarak 2005'ten bu yana cirosal anlamda her yıl katlayarak büyütüyoruz.

Bu büyüme süreci içerisinde büyük başarılarla da imza attık ve dünyanın en büyük pazarlarını da geride bıraktık. LCD TV pazarında da en yüksek adetlerde satış yapan 3 yabancı markadan biri olduk. Taşınabilir bilgisayar ailesi her zaman lokomotif ürün grubumuz olup, en yüksek ciro payına sahip. 2010'da 2009'a göre adet bazında yüzde 30 büyüme sağladık. 2011'de ise bu rakamın en az yüzde 40 artmasını hedefliyoruz. 2008'de "Capital 500" sıralamasında 283'üncü sırada 300 milyon dolar ciroyla

yer aldık. 2009'da ise "Fortune 500"e göre sektör beşincisi olduk ve karlılık artışında Türkiye'nin ilk 20 şirketi arasında yer aldık. 2009 ciromuz ise 361 milyon TL oldu. Önümüzdeki beş yıl içinde bu rakamı yüzde 100 artırmayı hedefliyoruz. Taşınabilir bilgisayar pazarındaki büyüme önümüzdeki yıllarda da sürecek. Kullanıcılar her yerden internete girebilecekleri bilgisayarlar ve multimedya ürünlerine ilgi göstermeyi sürdürecektir. Netbook'larla başlayan bu akım, şimdilerde dokunmatik ekranlı ve entegre 3G iletişim özellikli bilgisayarlaraya kayıyor. 2011'in en popüler konsepti ise 3D teknolojisi olacak. Gözlüklerin de ortadan kalkarak direkt 3 boyutu yaşayacağımız günlerin uzak olmayacağını müjdeleyebiliriz. Toshiba'nın da gözlüksüz 3D teknolojisine sahip TV modelleri tüketicilerle buluşacak.

lar. GfK Türkiye'nin araştırmasına göre, 2010 yılının ilk 6 ayında cep telefonu satışları yüzde 4.38, MP3 ve MP4 çalar yüzde 0.82, dijital fotoğraf makinesi satışları da yüzde 42.28 artış gösterdi.

Serdar URÇAR / HP Türkiye Genel Müdürü

"Çorlu'dan tüm dünyaya bilgisayar üreteceğiz"

HP için 2010 dünyada atılım yılı oldu. HP Türkiye olarak da 2010'u toplamda yüzde 30 büyümeyle kapattık. 2011'de de bu civarlarda bir büyümeyi yakalayabileceğimizi planlıyoruz. 2012-2015 döneminde ise bugünkü bilgi ve analizlere dayanarak yüzde 20-30 arasında büyüme öngörüyoruz.

HP olarak yatırım alanında öncelikli tedarik zincirinin geliştirilmesine ve Ar-Ge süreçlerine odaklanıyoruz. Türkiye'yi

HP'nin küresel tedarik zincirinin önemli bir halkası yapmak amacıyla Foxconn'la yaptığımız anlaşma çerçevesinde Çorlu Avrupa Serbest Bölgesi'nde inşa edilen masaüstü PC fabrikamız 2011 yılının başında açılıyor. Foxconn'un fabrikası 2 bin kişiye istihdam sağlayacak ve HP markasıyla yılda 2 milyon 400 bin masaüstü PC üretecek. Çorlu'daki fabrika, Türkiye'yi Doğu Avrupa, Ortadoğu ile Kuzey Afrika'ya PC ihrac eden önemli bir üretim üssü yapacak. 60 milyon dolarlık yatırımla kurulan bu fabrikayla Türkiye'yi global tedarik zincirinin önemli bir parçası ve EMEA (İsrail, Yunanistan, Türkiye, Ortadoğu, Afrika) bölgesinde stratejik bir ihracat üssü yapmayı hedefliyoruz. HP Türkiye açısından baktığımızda, coğrafi konumuyla doğu ile batı arasında bir

köprü durumunda olan Türkiye, bölge ülkelerine ileri teknoloji ihrac edebilecek olan önemli bir merkez üssü. Ayrıca, Türkiye istikrarlı ekonomisi ve uluslararası alanda kendini kanıtlamış yöneticileriyle ciddi bir know-how geliştirmiş durumda. Biz de ülkemizdeki 5 bin şirketi kapsayan BT ekosistemimizden yararlanarak, bu fabrikayla birlikte Türkiye'nin sektörel potansiyelini geliştirmeyi hedefliyoruz. Ayda 200-250 bin masaüstü

PC üretecek olan Foxconn fabrikasının, ekonomik şartların elvermesi halinde ileride bilgisayar yedek parçaları sağlayan bir ulusal tedarik zincirinin oluşturulması bağlamında da stratejik önem taşıyacağına inanıyoruz. Türkiye'de çalışan tüm uluslararası şirketlere örnek olan bu yatırımın ülkedeki tek atılımımız olmadığını da belirtmek isterim. Dünyanın önde gelen teknoloji araştırma laboratuvarlarından HP Labs'in uzantısı olan İTÜ Yazılım İnovasyon Merkezi ile Türkiye'de sürdürdüğümüz yerleştirilmiş yazılım çalışmalarımız ve dört büyük üniversiteye yaptığımız yardımlarla da ülke ekonomisine ne kadar güvendiğimizi ortaya koymuş bulunuyoruz. HP olarak bilgi toplumu dönüşümünü tamamlamak üzere Türkiye'de BT yatırımları yapmaya ve insanımıza istihdam sağlamaya devam edeceğiz.

Bu yıl cep telefonu satışlarında 10 milyon adedin üzerine çıkılması bekleniyor.

TÜRKİYE'NİN LCD ŞAMPİYONU VESTEL

Donanım pazarındaki büyümeyi tetikleyen diğer bir ürün grubu da televizyonlar. Yine GfK Türkiye'nin araştırmalarına göre, 2010'un ilk yarısında Türkiye'de toplam 813 bin adet televizyon satılmış. Tüplü televizyon satışları hızla düşerken, LCD satışları geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 30 artış göstermiş. Pazarda tüplü televizyonların yerini alan LCD televizyonların payı yüzde 79, plazmanın payı ise yüzde 6 olarak belirlenmiş. Sektördeki en büyük atak ise LED TV ve 3 boyutlu (3D) televizyonlardan geliyor.

2009'da pazara giren LED TV'lerin toplam TV pazarı içindeki payının şimdiden yüzde 5'e yükseldiğini belirtelim.

Söz konusu ihracat denildiğinde akla gelen ilk teknoloji şirketlerinden Vestel, Avrupa LCD TV pazarında yüzde 15 payla 3'üncü konumda yer alıyor. Vestel Şirketler Grubu İcra Kurulu Başkanı Ömer Yüngül, Vestel olarak bu alanda dünyada ilk 3 içinde yer almayı hedeflediklerini söylüyor. İç pazarda ise şirket LCD üretiminde lider konumda. "LCD'de ilk aşamada üç farklı tasarımda, 16'dan 32 inç kadar ekran genişliklerine sahip televizyonlar üretmeye başladık" diyor Yüngül. 2010'un sonuna kadar 37 ve 42 inçlik televizyonlar da üretmeyi hedeflediklerini aktarıyor. Bunun için şirketin 2010 Eylül sonuna kadar yaptığı Ar-Ge yatırımı ise yaklaşık 23,8 milyon dolar.

Vestel'in önümüzdeki dönem odaklarından biri de LCD'nin en önemli yapı taşlarından biri olan likit kristal modül üretimi olacak. Vestel'in bugün Avrupa'da modül üretimi yapabilen iki firma arasında yer aldığı söylenen Yüngül, şu ana kadar modül üretimine 50 milyon dolarlık yatırım yaptıklarını belirtiyor. Halihazırda aylık 300 bin olan kapasitenin de ocak ayında itibaren 500 bine çıkaracaklarını ekliyor. Hedef, modül ihracatının ciroya sağlayacağı katkıyla iki yıl içinde Türkiye'nin ihracat şampiyonu olmak.

2010'DA 30 BİN OFİS CİHAZI SATILDI

2010 yılı ofis çözümleri sektörü için oldukça iyi bir yıl oldu. Şirketlerin ekonomik kriz nedeniyle bir süredir ertelediği yatırımları 2010'da gerçekleştirmeleriyle pazar yüzde 25 büyüdü ve toplam 30 bin adet ofis cihazı satıldığı tahmin ediliyor. Toshiba-Elektromak'ın Genel Müdür Yardımcısı Doğan Pinhas, önümüzdeki yıllarda pazarda yıllık yüzde 10 civarında büyüme yaşanacağını öngörüyor. En büyük talep de renkli cihazlara olacak. Giriş seviyesi ürünlerin pazarın büyük bir kısmını oluşturduğunu söyleyen Pinhas, bu ürünlerin pazar payının yüzde 60'ın üstünde olduğunu belirtiyor.

Doğan Pinhas

2 MİLYAR DOLARLIK YAZILIM İHRACATI

Bilişim teknolojilerinde yazılım pazarının payı çok önemli. Gerçi halen toplam pazarın ancak yüzde 10'unu yazılım ürün ve hizmetleri kapsıyor. Ancak sektörün en hızlı gelişen kolunun yazılım olduğu da bir gerçek. 2005'te 617 milyon dolarlık hac-

Erol BİLECİK / İndeks Grubu CEO'su

"Bilişim pazarında FATİH dönemi"

2010, mobil cihazların yılı oldu. Özellikle PDA'ler (kişisel dijital asistan) olarak adlandırılan taşınabilir küçük cep bilgisayarları daha geniş kitleler tarafından kullanılmaya başladı. Bununla birlikte tablet ürünler de kendi pazarını oluşturmayı sürdürüyor. Önümüzdeki yıllarda tablet ürünlerin çok hızlı bir tırmanışa geçeceğini söyleyebiliriz.

İndeks Grubu olarak bu yıl dolar bazında yüzde 20 büyüme yakaladık. Türkiye'nin önümüzdeki 3 yıl boyunca yüzde 5 büyüme çizgisinin altına düşmeyeceğini öngörüyoruz. Bizim de büyüme planlarımız bu doğrultuda şekilleniyor. Devletin FATİH (Fırsatları Artırma, Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) adıyla başlattığı projenin özellikle yeni nesiller açısından çok önemli bir çalışma olduğunu düşünüyorum. Bu projenin dış dünyaya Türkiye'nin yeni ve güçlü yüzünü gösterecek olması açısından bilişim teknolojilerinin, bilişim pazarının büyümesinde önemli rol oynayacağına inanıyorum.

Özgür ŞENEL / Boğaziçi Yazılım Genel Müdürü

“Yazılımda veri güvenliği öne çıkacak”

Son dört yıldır şirket ciromuzda yıllık yüzde 10-15 büyümeye kaydediyoruz. Önümüzdeki 5 yıl boyunca da bu büyümeye ivmesini artırarak, yılda yüzde 20 büyümeye oranı yakalamayı hedefliyoruz. 2010'u 16 milyon dolar ciroyla kapamay hedefliyoruz. İstihdamımızda büyümemizle orantılı olarak her yıl yüzde 20 oranında artıyor. Yazılım sektöründe yurtdışına hizmet ihraç ediyoruz. Bu da genellikle ya burada birlikte çalıştığımız firmaların yurtdışı ayaklarına proje gereği verilen hizmetler, ya da temsilciliğini

BOĞAZIÇI YAZILIM

yaptığımız çözümlerin komşu ülkelerde kendi içlerinde taleplerini karşılayamamaları nedeniyle bizden talep edilen danışmanlık veya eğitim ihtiyaçlarının karşılanması şeklinde verilen hizmetler şeklinde. Buradan elde ettiğimiz gelir de ciromuzun yüzde 10'luk bölümüne denk geliyor. İhracat yaptığımız ülkeler arasında Türk Cumhuriyetleri, Romanya, Rusya, Kıbrıs ve Yunanistan var. Önümüzdeki yıllarda yazılım sektöründe, şirketlerin verilerinin hızla artması nedeniyle veri yönetimi ve veri güvenliğinin önem kazanacağını öngörüyoruz. Bizim de hizmetlerimiz ve ihracatlarımız bu yönde yoğunlaşacak.

me ulaşan sektörün büyüklüğü bugün 2 milyar dolara yaklaşıyor. Türkiye'nin ihracat pastasından da payını artırmaya hazırlanan ihracata 250 milyon dolarlık katkısı bulunuyor.

Türk yazılım üreticileri başta ABD, Almanya ve Hindistan olmak üzere Irak, Kazakistan, Ukrayna, Hollanda, Yunanistan, Norveç, İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri, Finlandiya, Fransa, Irak, Suudi Arabistan, Romanya, Bulgaristan, Mısır, Rusya, Japonya ve Belçika'nın da aralarında bulunduğu 35 ülkeye ihracat yapıyor. Türkiye Yazılım Sanayicileri Derneği'nin (YASAD), 2015 yılına kadar Türkiye'nin yazılım ihracatının 2 milyar doları aşacağını öngörüyor. Hindistan'ın yazılım ve servisler ihracatından 47 milyar, İrlanda'nın da 20 milyar dolar pay aldığı düşünülürse, Türkiye'nin bu konuda alacağı daha uzun bir yol olduğu görülüyor.

ESET Türkiye CEO'su Alain Soria, uzun bir süre sadece iç pazarın ihtiyaçları için yazılım üreten sektörün, son yıllarda edindiği deneyimler, artan yetmişmiş işgücü kalitesi ve gelişen yazılım teknolojisi sayesinde dış pazarlara açılmaya başladığını belirtiyor. Yerli yazılım firmaları, web tabanlı yazılımlar, mobil yazılımlar gibi yeni gelişen alanlarda

özellikle yakın coğrafyada önemli işbirliklerine imza atıyor. Soria, bu başarının yetmişmiş işgücü ve devlet desteğinin artmasıyla pekişeceğini katında.

KITALARA YAZILIM SATIYORUZ

Yazılım ihracatı yapan şirketlerimizden Nexum Boğaziçi CEO'su Emre Gürül de diğer yetkililerle bu konuda hemfikir. Gürül, şirketin toplam cirosunun yüzde 50'sini, yani yaklaşık 2 milyon euro'yu ihracattan elde ettiğini söylüyor. “Bu bakımdan yazılım ihracatı konusunu önemsiyor ve bu alana yatırım yapıyoruz” diye konuşan Gürül, Nexum Boğaziçi'nin başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere Avustralya'dan Birleşik Arap Emirlikleri'ne kadar ihracatı bulunduğunu belirtiyor. En çok ihraç ettikleri ürün ve servisler arasında ise web tabanlı uygulamalar başı çekiyor. Şirket son olarak “kurumsal performans yönetimi” (diğer adıyla iş zekası) konusunda da ihracata başlamış. “Türkiye Darty ile yaptığımız proje bir başarı öyküsü haline gelince, İsviçre, İtalya ve İspanya bizden bu konuda hizmet almaya başladı” diyor Gürül. “Önümüzdeki beş yıllık hedeflerimizin başında ihracat yaptığımız ülke sayısını artırmak ve mevcutta hizmet verdiğimiz ülkelerdeki iş hacmini büyütme var” diyor.

Yazılım sektörünün önümüzdeki beş yıllık planlarının odağında “bulut bilişim” kavramı var. Bulut bilişim, özette ihtiyaç duyduğunuz verilerin ve hesaplamaların sizin bilgisayarınızda değil de uzaktaki diğer bilgisayarlarda tutulması ve hesaplanması mantığına dayanıyor. Bulut bilişim harcamaları, KOBİ'leri özel veri merkezi kurma harcamalarından kurtaracak, telekom ve finans kuruluşları gibi kurumsal firmaları özel bulut sistemleriyle hızlandıracak. Bankalar yeni hizmetleri devreye sokarken, telekom şirketlerinin de mobil cihaz yönetimi gibi bulut bilişim hizmetleri vermesi söz konusu olacak.

Türkiye Bilişim Pazarı (Bin dolar)

	2008	2009	2010
Donanım	3.685.378	2.956.524	3.300.000
Yazılım	1.491.701	1.575.708	1.750.000
Hizmet	2.006.947	2.228.056	2.350.000
Teknoloji malzemeleri	225.075	245.092	260.000
Bilgi teknolojileri	7.409.101	7.005.380	7.660.000
Telekom donanımı	2.778.726	2.353.152	2.500.000
Taşıyıcı hizmetler	17.908.087	15.210.476	16.000.000
İletişim teknolojileri	20.696.813	17.563.628	18.500.000
Toplam	28.105.914	24.569.008	26.160.000

Kaynak: Interpromedya